

EENE MERKWAARDIGE RIJPVORMING.

Omtrent eene even buitengewoon sterke als langdurige rijpvorming gedurende den afgeloopen winter werden door den heer HERM. SCHINDLER te Weissenhof, bij Weenen, in de laatste aflevering van het *Met. Zeitschrift*, onderstaande bijzonderheden medegedeeld.

»Bij aanhoudend mistig weder en zuidoostelijke winden vormde zich den 6^{den} Januari alhier de eerste rijp, aanvankelijk uitsluitend uit de uiterst fijne staafjes bestaande, welke rijpvorm hier met den naam van »Duft'' wordt bestempeld. Die »Duft'' werd daarna door ijzel omsloten, die 4 tot 5 centimeter dik werd.

Op dezen ijzel zette zich daarna weder rijp vast en wel in twee verschillende vormen, n.l. als ijskammen aan dunne takken, grashalmen en andere vrij in de open lucht staande voorwerpen, en als veder- of haarachtige bundeltjes of bosjes aan dikkere takken en twijgen. Het aanhangsel of aanzetsel trad dus onder vier verschillende vormen op en wel als gemeld »Duft'', bestaande uit schitterend witte, dicht op elkaar staande fijne steeltjes of stengeltjes van korrelachtige, niet-kristallijne structuur; als doorzichtige, aan haar benedeneinde saamgesmolten ijsnaalden, als kammen aan de twijgen vastgehecht; verder als ijzel en eindelijk als een gekombineerde vorm, bestaande uit als parelsnoeren aaneengeregen staafjes van ijskogeltjes, die, onder eenen spitsen hoek convergeerend, door een hexagonaal plaatje gedragen werden.

Al deze rijpvormingen hebben haren wasdom tegen den wind in gemeen. Aan de *lijzijde* der stammen en takken vormde zich dan ook slechts een korrelig aanzetsel.

De oorzaak van deze even sterke als merkwaardige rijpvorming in de maand Januari dezes jaars is alleen gelegen in de geruimen tijd onafgebroken voortdurende, gelijksoortige weersgesteldheid. Gedurende twaalf dagen achtereen woei het n.l. met afwisselende kracht uit het zuidoosten, terwijl het daarbij onafgebroken sterk mistte. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste meteorologische factoren gedurende de periode van 5 tot 16 Januari 1897.

Dat.	5	6	7	8	9	10
Gem. temp.	— 3.2	— 3.8	— 3.6	— 3.4	— 4.9	— 2.2
Wind.	O—ZO 4	ZO 3—6	O 1—0	O—ZO 5	ZO 4	ZO 4

Dat.	11	12	13	14	15	16
Gem. temp.	— 2.1	— 0.4	— 0.6	— 0.9	— 0.8	— 0.3
Wind.	ZO 5—6	ZO 5—0	ZO 1—0	0	0	ZO 3

Van den 5^{den} tot den 9^{den} vormde zich rijp onder den het menigvuldigst voorkomenden vorm, n.l. als »Duft". Den 10^{den} en 11^{den} verijsde dit »Duft" en werden de boomen met ijzel bedekt, die den daaropvolgenden dag met de eerste ijskammen en vederen bezet werd, die den 13^{den} reeds eene lengte van 9 centimeter bereikten. Daarop volgde eene langzame toename tot op den 16^{den}, op welken datum de ijsvormingen tot eene lengte van 15 centimeter waren aangegroeid. Op dezen dag steeg de temperatuur tusschen 11 uur 's voor- en 1 uur 's namiddags tot even boven het vriespunt, waarop alles spoedig afviel.

Deze. waarnemingen werden op eene hoogte van 300—450 meter boven den zeespiegel gedaan. Onder 300 meter was er nauwelijks een spoor van rijpvorming te bespeuren, terwijl deze, met het toenemen der hoogte en daarmee gepaard gaande toenemende windsterkte, zoowel aan intensiteit als uitbreiding won. Den 15^{den} bereikten de ijskammen, op eene hoogte van 380 meter, eene breedte van 10 centimeter; op 450 meter echter groeiden zij zelfs tot eene dikte van 15 centimeter aan en wel ongetwijfeld ten gevolge van den op deze hoogte waaienden zeer krachtigen zuidoostenwind.

Wat zoowel de intensiteit als den duur dezer rijpvorming betreft, behoort zij ongetwijfeld tot de grootste zeldzaamheden en valt het dan ook moeilijk eene beschrijving te geven van de pracht der verijsde boomen en struiken, wier weerstandsvermogen tegen breken een uiterst zware proef had te doorstaan. Op vrijstaande naaldboomen was aan de loefzijde geen enkele naald te onderscheiden, daar zij volkomen door een ijslaag bedekt waren; de onderste takken rustten op den bodem, terwijl de daarop volgende op deze een hechten steun vonden. De afhangende takken der berken waren door de rijp tot vaste bundels saamgesmolten, terwijl inzonderheid de italiaansche populieren, wier anders onder eenen scherp en oprijzende takken boogvormig afhingen, evenals de bladeren van *Phragmites* of eener *Kentia*, een hoogst interessant en eigenaardig schouwspel opleverden.

Niettegenstaande de zeer zware belasting, die trouwens slechts geleidelijk plaats greep, was het aantal afgebroken takken zeer gering. Door de aanhoudend dichte mist was het helaas onmogelijk van het merkwaardige natuurverschijnsel photographische afbeeldingen te verkrijgen, die voor het bestudeeren daarvan in morphologisch opzicht ongetwijfeld van het grootste belang zouden geweest zijn."

Haarlem.

H. O.